

Nieuwjaarstoespraak Ad Verkleij; vice-voorzitter RK Parochie Amstelland

Zondag 6 januari 2019 Titus Brandsmakerk

Tijdens de mis vanochtend heeft onze pastoor al aangekondigd dat ik ook iets zou gaan zeggen vanuit het parochiebestuur . Dat zou moeten gaan over verleden en toekomst. Ik ga me daarbij beperken tot enkele hoofdlijnen, want er is heel veel gebeurd, en ik vrees dat ook volgend jaar weer een druk jaar zal worden.

Toekomst: Krimp en vernieuwing

De continue uitdaging voor ons bestuur blijft elk jaar weer: onze gemeenschap voor te bereiden op onze gezamenlijke toekomst. Ik formuleer dat graag als: “Hoe dragen we alles wat ons dierbaar is in onze kerk over aan volgende generaties” Dat is ons perspectief.

Dat perspectief staat hoe dan ook in het teken van krimp. Recente onderzoeken wijzen op verdere afname van het aantal gelovigen. Sommige kranten brengen met een zeker satanisch genoegen die conclusie keer op keer naar buiten. Gelukkig zijn er ook tegengeluiden die juist wijzen op toenemende belangstelling voor spiritualiteit en zingevingsvragen. Ik blijf ervan overtuigd dat wij deze mensen vanuit onze christelijke traditie heel veel waardevols te bieden hebben. Maar dat zal wel op een andere wijze moeten gebeuren dan via traditionele kerkgang op zondagochtend.

Het grootste risico voor ons in Amstelland is dat we zo veel mogelijk en zo lang mogelijk het bestaande in stand willen houden en daardoor niet aan die noodzakelijke vernieuwing toekomen. Vijf min of meer zelfstandige locaties, met eigen vieringen, liefst met eigen pastores, eigen koren, en eigen vrijwilligers die allen zeer zijn toegewijd aan de eigen locatie. Tegelijkertijd weten we dat de levensvatbaarheid van dit model op haar einde loopt en de noodzakelijke vernieuwing in de weg zit.

We dreigen roofbouw daardoor roofbouw te gaan plegen op onze pastores en op een beperkt aantal kernvrijwilliger. Het blijkt ook steeds moeilijker om nieuwe vrijwilliger te vinden die de organisatorische taken op de locaties kunnen overnemen. En ook financieel is het niet lang houdbaar. We worden dus steeds kwetsbaarder.

Ja, er komen in toenemende mate gesprekken op gang tussen de locaties. Onze pastoraal opbouwwerkster Dea Broerse is daar het afgelopen jaar volop mee bezig geweest en daarmee is een basis gelegd voor verdere samenwerking , vooral op praktisch gebied. Dat is op zich mooi, maar niet voldoende voor een stabiele toekomst. In de laatste coördinatorenvergadering kwam dan ook terecht de vraag naar het bestuur om duidelijk lijnen naar de toekomst uit te zetten, ook voor wat betreft de locaties, prioriteiten te stellen en daarbij duidelijke keuzes te maken. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Als wij wisten wat een wijze beslissing was, dan hadden we die al wel genomen. Maar die keuzes worden nu wel steeds urgenter.

Beleidsplan

Het komende jaar willen we daarom de contouren van ons beleidsplan aangeven. Daarin komt een analyse van wat voor soort parochie we in de toekomst willen zijn, met nadruk op pastoraat van de nabijheid. Vanuit die visie willen we ook een met een voorstel komen over welke kerkgebouwen we in de toekomst nodig hebben. Let wel: het doel is dus niet het sluiten van gebouwen! Het doel is wat ons betreft het creëren van omstandigheden waarin we “alles wat ons dierbaar is over kunnen dragen aan volgende generaties” en van daaruit te bezien welke gebouwen we in de toekomst nodig hebben.

Een commissie vanuit het bestuur is bezig om scenario's voor te bereiden om daarmee inzicht te krijgen in de aard en de omvang van de consequenties van sluiting van kerkgebouwen. Daartoe dient ook de enquête die momenteel wordt uitgezet onder de kerkgangers op verschillende locaties. GertJan Zijp is samen met de bouw mensen op locatie hard bezig met mjo's, zodat we ook weten wat kosten van de gebouwen zijn in de toekomst. We hopen dat we voor de zomervakantie een dergelijk contourenplan kunnen vaststellen.

Waar staan we nu al?

We beginnen niet opnieuw; een deel van die contouren voor de toekomst is wel duidelijk. Laat ik daarom in het kort aangeven waar we nu, begin januari 2019 staan.

- 1 Vanaf 1 januari behoort de Urbanus in Ouderkerk nu ook in bestuurlijk opzicht tot onze parochie. We hebben dus nu ook formeel 5 locaties: de Augustinus, de Goede Herder, die in 2018 50-jar bestond, de Titus Brandsma; de Heilige Geest/Urbanus Bovenkerk en de Urbanus in Ouderkerk. Graag wil ik op deze plaats de inmiddels oud-bestuurders van Ouderkerk: Alfred Schwegler, Paul Theeuwes, Edwin Saan en Hèléne van Huizen bedanken voor hun inzet in de afgelopen jaren en voor het in ons gestelde vertrouwen om samen verder te gaan. Het is geen afscheid want zij gaan alle vier in andere rollen in de parochie verder. In de komende weken zullen we samen met de nieuw gevormde locatieraad in Ouderkerk nog de nodige aandacht aan deze overgang schenken.
- 2 Wij zijn bovendien erg blij dat Edwin Saan is overgestapt naar het parochiebestuur van Amstelland en vanaf 1 november is benoemd tot onze nieuwe penningmeester.
- 3 Begin vorig jaar hebben wij in overleg met het Bisdom al aangegeven dat Bovenkerk de centrale locatie wordt in Amstelland Zuid en dat de Urbanuskerk een brede multifunctioneel karakter zou krijgen in samenhang met de plannen rond de Parel aan de Poel. De Urbanuskerk in Ouderkerk krijgt dan de eerstkomende jaren een complementaire functie, bijvoorbeeld voor meer intieme vieringen.
- 4 De brand op 15 september in de Urbanus Bovenkerk was een schok voor de kerkgemeenschap en de bredere gemeenschap in Bovenkerk. De beelden van de brand en de emotionele reacties van de omstanders staan in ons geheugen gegrift. De brand dwong ons ook om opnieuw te bekijken wat we als RK kerk in Bovenkerk wilden. Er was

een somber benadering die ongeveer als volgt liep: “De een zijn dood is de ander zijn brood”. We moeten toch al kerken sluiten. Dus dit een mooie gelegenheid om afscheid te nemen van het gebouw en de parochianen over te hevelen naar de andere kerken in de parochie. Gelukkig bleek voor deze aanpak weinig steun. De brand is een probleem voor de hele parochie; niet alleen voor Bovenkerk. Alle locaties bleken dan ook achter herbouw te staan en verklaarden zich bereid de Bovenkerkse gemeenschap in de tussentijd op te vangen. Die reactie is in lijn met andere reacties uit de omgeving. De brand in de Urbanuskerk heeft het gemeenschapsgevoel versterkt. De vele reacties op de brand waren voor ons hartverwarmend, en werden bovendien nog vertaald in een groot aantal sponsoracties via de Vriendenstichting. Dank daarvoor

- 5 De brand heeft onze visie dat de Urbanuskerk in Bovenkerk een centrale rol moet gaan spelen in Amstelland-Zuid niet veranderd. Na uitvoerig overleg met de verzekeringsmaatschappij, de gemeente, de technici, en het Bisdom is gebleken dat herstel van de kerk bouwkundig en financieel mogelijk is. Vlak voor Kerst is groen licht gekomen voor het in gang zetten van het herstel van het casco van de kerk. Parallel daaraan zullen we het gesprek voortzetten hoe we de kerk gaan inrichten om ook het multifunctionele gebruik vorm te geven. Wat mij betreft betrekken we daarbij niet alleen de Vrienden en het Wijkplatform, maar ook alle andere geïnteresseerde parochianen in Amstelland. Zo kan uit een brand toch nog iets moois ontstaan!
- 6 We zijn ook in gesprek met de gemeenschap in Bovenkerk hoe we in de tussentijd in Bovenkerk “kerkgemeenschap kunnen blijven”, zodat ze daar na het herstel van de kerk die geplande centrale functie weer kunnen oppakken. Het zal nl nog een jaar of 2-3 duren voor we terug kunnen in Bovenkerk. At we in de tussentijd willen doen vat ik samen in een paar steekwoorden:
  - Regelmatig blijven vieren in het Noorddamcentrum, maar ook gebruik maken van de gastvrijheid op andere locaties in de parochie,
  - het onderstuk van de toren zo snel mogelijk in gebruik nemen als dagkapel en daar een mogelijkheid creëren om weer een kaarsje voor Maria op te kunnen steken.

Maar denk ook aan meer onorthodoxe activiteiten; bijv.

- openluchtvieringen in een dakloze kerk,
- vieringen tussen de steigers of naast de kerk, zoals recent met de levende kerststal, daar kwamen honderden mensen op af.
- Kleine vieringen in de inmiddels bijna volledig herstelde pastorie.

Met de vele enthousiaste vrijwilligers moet dat mogelijk zijn en de belangstelling voor dit soort activiteiten onder brede groepen- ouderen en jongeren- reguliere kerkgangers en buitenstaanders, is groot. Ook hier leidt brand dus tot nieuwe creativiteit, betrokkenheid en enthousiasme.

Daarmee heb ik de belangrijkste bestuurlijke contouren voor 2019 geschetst.

Een vitale parochie

Ik keer nog een keer terug naar 15 september: Leo Fijen heeft die dag als laatste nog een lezing kunnen houden in de Urbanuskerk. Een paar uur later stond de kerk in brand. Leo presenteerde daar 10 punten voor een vitale parochie. Ik noem alleen de eerste drie, omdat die mij, op dit moment het meest aanspreken:

- 1 Stop met klagen! Klagen heeft geen zin en legt een grauwsluier over de gemeenschap. Ik hoop dan ook dat mijn verhaal vandaag niet als klagerig is overgekomen.
- 2 Blijf elkaar opzoeken. Binnen de eigen gemeenschap. Ik voeg daaraan toe: ook over de grenzen van de gemeenschap heen. Neemt u allen voor om bijvoorbeeld komende twaalf maanden 2 of 3 keer een andere locatie in Amstelland te bezoeken. Spreek met elkaar af om dat te doen. Dat is leerzaam!
- 3 Doe de deuren van de kerk open en zoek contact met de lokale samenleving. Ik zie dat met name in Ouderkerk en Bovenkerk volop gebeuren en daar tot nieuw elan leiden.

Zo heeft hij er nog zeven. Ze staan op de website van de locatie Bovenkerk. Wellicht moeten we daar met bestuur, pastores en parochianen maar eens een inspiratiebijeenkomst over organiseren!

Afscheid Guide Smit en Ralph Ferouge

Voor ik kom tot een afsluiting moet ik nog één ding doen. Dat doe ik met gemengde gevoelens. Vier en half jaar terug heeft de bisschop het bestuur van de parochie benoemd voor een periode van vier jaar. Medio vorig jaar hebben Guido Smit en Ralph Ferouge gezegd geen herbenoeming te willen aanvaarden. Van Guido nemen we in kleine kring afscheid. Guido gaat in de Heilige Geest/Bovenkerk verder als ambteloos vrijwilliger.

Vandaag nemen we hier wel afscheid van de eerste penningmeester van Amstelland.

Beste Ralph

Bij de vorming van het eerste bestuur van Amstelland was jij voor mij een relatieve nieuwkomer. Ik kende jouw voorganger want die had alle fusiebeprekingen bijgewoond, maar op een of andere manier heeft Ambro Bakker jou weten te strikken voor het parochiebestuur. Jij had je sporen blijkbaar verdiend in de Augustinus. Je was binnen het bestuur de enige met een zakelijke achtergrond, en nog wel op de Zuid-as. Ik heb altijd bewonderd hoe je die twee werelden hebt kunnen combineren. Je gevleugelde uitdrukking was: "Als we dit vanuit een zakelijk perspectief zouden bekijken, zouden we dit geheel anders doen. Maar ja dit is een kerk met vrijwilliger, en daar loopt het nu eenmaal anders". Ongeacht je drukke baan wist je ingewikkelde personeelsproblemen op te lossen of evenzo ingewikkelde contracten te laten beoordelen. Je hebt er ook voor gezorgd dat er een geweldige hoeveelheid achterstallig onderhoud mbt jaarafsluitingen en jaarafrekeningen is weggewerkt. Dat ligt nu allemaal bij het bisdom. Ook binnen het bestuur had je een kalmerende functie. Nooit de zaak op de spits drijven maar zachtjes meeduwen in de goede richting. Dank daarvoor.

De Parochie RK Amstelland beschikt sinds vorig jaar over een eigen onderscheiding in de vorm van een plaquette en een oorkonde. Deze plaquette wordt toegekend aan mensen met een uitzonderlijke staat van dienst voor de parochie. Ik vind het een eer om deze plaquette voor de eerste maal in zo'n grote bijeenkomst aan Ralph te mogen uitreiken, samen met de oorkonde.

Het interessante is dat er in de criteria voor deze onderscheiding expliciet staat dat uitreiking niet beperkt wordt tot mensen die afscheid nemen, maar ook tussentijds mag worden toegekend. Dus het feit dat jij binnen de Augustinus je schouders blijft zetten onder de begraafplaats staat uitreiking niet in de weg. Heel veel dank.

Toost

Dames en heren, genoeg gepraat. Ik wens u allen graag een inspirerend en enerverend 2019 toe. We gaan samen aan de slag om er iets moois van te maken.

Ad Verkleij